

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819203548
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3819203548.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú L. X., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: S. L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, t.č. bytom Q. XXX, zast. JUDr. Marekom Belkom, LL.M., advokátom so sídlom v Čadci, Fraňa Kráľa 1504 a nebohý S. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, zomrelý XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. XXX, o návrhu starej matky I. A., bytom Y. XX, L., o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti a o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. septembra 2019, č.k. 9P/38/2019-19, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie neodkladným opatrením zveril maloletú L. X., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XX, L. s tým, že jej oprávnením a povinnosťou bude dočasne sa osobne starať o maloletú, vychovávať ju a zabezpečovať jej každodenné potreby. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 2 ods. 1 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 2, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 CSP, ako aj ust. § 44 ods. 1, § 45 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine. Súd uviedol, že stará matka návrh na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že matka maloletej trpí silnými depresiami, veľa pije a tým pádom nezabezpečuje maloletej riadnu starostlivosť; stalo sa aj to, že opitá sadla za volant. Súd konštatoval, že z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj z pripojených listinných dôkazov mal preukázané, že existuje potreba dočasnej úpravy pomerov maloletej L. X. a je v jej záujme, preto v danej veci nariadil neodkladné opatrenie, ktorým že maloletú dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, ktorá je oprávnená a povinná sa o maloletú starať, vychovávať a zabezpečovať jej každodenné potreby. Vychádzal pritom z tvrdení, ktoré uviedla stará matka v návrhu, ďalej zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, zo šetrenia pomerov u starej matky maloletej a najmä z úradného záznamu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany z výkonu pohotovosti zo dňa 04.09.2019. Súd mal za osvedčené, že takéto rozhodnutie je za daného stavu naliehavé a je záujme maloletej. Stará matka vie zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť o maloletú a je ochotná sa o maloletú postarať, pre maloletú má vytvorené vhodné podmienky. Súd zohľadnil predovšetkým to, že matka sa o maloletú starala pod vplyvom alkoholu, prípadne iných látok a preto dospel k záveru, že matka maloletej nemá u seba vytvorené bezpečné prostredie pre maloletú. Súd mal na druhej strane preukázané, že stará matka má vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloletú a maloletá má v jej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie svojich potrieb. Súd dodal, že stará matka bude až do skončenia konania vo veci samej zabezpečovať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletej, zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. Tým súd určil rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. O trvalom zverení maloletej do náhradnej

osobnej starostlivosti a o vyživovacej povinnosti rodičov (matky) k nej rozhodne po riadne vykonanom dokazovaní v rozhodnutí vo veci samej.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie matka maloletého dieťaťa, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Zároveň uviedla, že ak súd dospeje k záveru, že je dôvodné, aby bola maloletá dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti niektorému zo starých rodičov, tak týmto dáva návrh, aby súd maloletú zveril do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom X.. Namietala, že rozhodnutie súdu je nesprávne a v rozpore so záujmami maloletej. Je pravdou, že vzťahy s jej matkou sú narušené. S otcom maloletej do jeho smrti žili v rodinnom dome na adrese Q. XXX, ktorý v súčasnosti vlastní maloletá. Po smrti otca maloletej sa s maloletou vrátili žiť späť do Y. k jej matke. Popiera, že by bola závislá na alkohole alebo že by alkohol konzumovala vo väčšej miere. Pokiaľ sa týka udalosti zo 04.09.2019 je pravdou, že na návšteve u svojho brata R. R., v sestrinom dome v obci Q. vypila na lačno 4 pivá. Je si vedomá svojej chyby, ľutuje svoje konanie, ale nie je pravdou, že by bola závislá na alkohole, keďže išlo o ojedinelý stav s tým, že bola s maloletou v spoločnosti jej dospelého brata. Skutočnosť, že nie je závislou na alkohole preukazuje potvrdenie od jej lekárky MUDr. Kopáčikovej, ako aj psychiatricky MUDr. Hrabovskej, hoci jej matka o nej v okolí rozširovala, že je závislá od alkoholu. Na preukázanie jej správania (bez požívania alkoholických nápojov) predložila správu z materskej školy maloletej. Taktiež nie je pravdou tvrdenie starej matky, že chcela vyskočiť z okna apartmánu, nachádzajúceho sa nad predajňou starej matky. Do izby jej totiž vošli dvaja muži, ona preto vyšla oknom von a žiadala, aby bola zavolaná polícia. Ďalej uviedla, že vzhľadom na pretrvávajúce napätie medzi ňou a starou matkou maloletej, ako aj priateľom starej matky R. I. sa v septembri 2019 rozhodla odsťahovať aj s maloletou k starým rodičom X. (rodičom jej nebohého manžela). V súčasnosti je stav taký, že žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi maloletej - manželmi X. v rodinnom dome na adrese Q. XXX. Je na rodičovskej dovolenke, ale vzhľadom k tomu, že sa chce v tomto regióne trvalo zabývať, už si našla zamestnanie. Starí rodičia maloletej sú starobní dôchodcovia a sú jej ochotní pomáhať s každodennou starostlivosťou o maloletú, o čom predložili aj ich prehlásenie. Pre maloletú má v L. zabezpečenú materskú školu. Ďalej poukázala na to, že po nariadení neodkladného opatrenia starú matku požiadala o styk s maloletou, čo jej bolo 14.09.2019 umožnené (po vykonaní dychovej skúšky) na 3 hodiny. Ďalšia realizácia styku s maloletou už neprebehla. S maloletou teda bola iba jedenkrát od nariadenia neodkladného opatrenia.

3. K odvolaniu matky maloletého dieťaťa kolízny opatrovník podal vyjadrenie, v ktorom uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal hlavne z udalosti, ktorá sa stala 04.09.2019, kedy matka zabezpečovala starostlivosť o dcéru pod vplyvom alkoholu, a preto súd dospel k záveru, že aktuálne matka nemala u seba vytvorené bezpečné prostredie pre maloletú. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam nariadenie neodkladného opatrenia, a to zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke bolo dôvodné. Úrad je toho názoru, že je potrebné ďalším dokazovaním zistiť, či v starostlivosti matky je ohrozený zdravý psychický a fyzický vývin maloletej. Ďalej kolízny opatrovník uviedol, že dňa 04.11.2019 úrad kontaktovala stará matka maloletej a uviedla, že matke dieťaťa umožnila kontakt s dcérou tak, ako sa dohodli na pojednávaní. Matka dcéru vrátila do jej domácnosti 03.11.2019, kedy medzi ňou a matkou dieťaťa došlo k slovnej roztržke a bola zavolaná aj policajná hliadka. Dňa 05.11.2019 sa s úradom telefonicky skontaktovala stará matka maloletej a uviedla, že v predchádzajúci deň išla po maloletú L. do P., ale nakoľko jej ju matka nechcela dať, zavolala policajnú hliadku. Za prítomnosti sociálnej pracovníčky z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava jej bolo oznámené, že nie je ohrozený zdravý vývin maloletej, a preto môže zostať v domácnosti matky a to aj napriek tomu, že je neodkladným opatrením zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Úrad na základe uvedeného telefonicky kontaktoval matku maloletej za účelom dohodnutia si osobného stretnutia, avšak matka sa odmietla rozprávať a uviedla, že pokiaľ sa to týka je dcéry, je potrebné kontaktovať jej právnik.

3. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba neodkladnej úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Ide o taký stav právnych, nielen faktických vzťahov medzi účastníkmi, ktoré bezpodmienečne vyžadujú rýchlu súdnu úpravu. Súd musí skúmať, či je neodkladné opatrenie potrebné vzhľadom na naliehavosť situácie. Pritom sa opiera o výsledky urýchleného konania. Ak na jeho základe dospeje k názoru, že návrh je dôvodný, t.j. že ohrozenie vzťahov alebo nárokov účastníkov je také značné, že si vyžaduje okamžité, hoci dočasné opatrenie súdu, nariadi ich najvhodnejšiu úpravu neodkladným opatrením. V prípade, ak sa neodkladné opatrenie týka dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, je potrebné starostlivo zvážiť, či dočasná ochrana subjektívneho práva rodiča nie je v rozpore so subjektívnym záujmom maloletého dieťaťa, ktorý musí byť pri rozhodovaní prvoradý.

8. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pri ich nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Je však nutné, aby sa osvedčili dôvody na jeho nariadenie, t.j. potreba neodkladnej úpravy pomerov. Súd sa obmedzí na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť úpravy pomerov, pričom miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou riešenia. Pred nariadením neodkladného opatrenia súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie.

9. V predmetnej veci od nariadenia neodkladného opatrenia napadnutým uznesením zo dňa 10. septembra 2019 uplynul značný čas. Ohľadne maloletej L. je konané vo veci samej - o návrhu starej matky I. A., ako aj starých rodičov X. o zverenie maloletej L. do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, v ktorej veci sa dňa 08.10.2019 uskutočnilo pojednávanie na súde prvej inštancie. Ďalej je z obsahu spisu, ako aj z doložených správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda zrejme, že od 04.11.2019 sa maloletá L. aj s matkou zdržiava na adrese u starých rodičov X., v Q. XXX. Podľa poslednej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda zo dňa 25.11.2019 bolo v domácnosti starých rodičov X. vykonané šetrenie, pričom bolo zistené, že na Okresnom súde Dunajská Streda bol podaný návrh matky dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, ktorý návrh je vedený pod sp. zn. 12P/65/2019. V čase šetrenia pomerov (na adrese Q. XXX) sa o maloletú starali starí rodičia S.. J. X. a J.. S.. J. X., Y., pričom maloletá spala, matka bola v práci v Bratislave, o čom stará matka predložila aj pracovnú zmluvu. S účinnosťou od 01.12.2019 má maloletá L. nastúpiť do materskej školy v L. a onedlho sa má matka s maloletou presťahovať do rodinného domu na adrese Q. XXX, ktorý maloletá zdedila po svojom nebohom otcovi S.. Y. X. (v susedstve s rodinným domom starých rodičov X. a spoločným dvorom). Úrad v správe konštatoval, že maloletú dočasné odlúčenie od matky veľmi poznačilo. Na záver v správe úrad konštatoval, že šetrením zistil, že o maloletú L. sa matka dokáže riadne postarať a pri výchove sú jej nápomocní aj starí rodičia X., pričom je v záujme maloletej, aby bola vychovávaná matkou, s ktorou ju viaže silné puto.

10. Na základe týchto skutočností, s poukazom na to, že maloletá L. je reálne minimálne viac ako mesiac v starostlivosti svojej matky, ktorá sa o maloletú riadne stará a pri výchove a starostlivosti o mal. sú jej nápomocní aj starí rodičia X., nepovažoval odvolací súd návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný, keď absentuje súčasná potreba bezodkladnej úpravy pomerov ohľadne maloletej L.. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že v mimosporových konaniach týkajúcich sa neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti, výživné, úpravu styku a pod., súd rozhoduje vždy s prihliadnutím na zmenu pomerov, prípadne na odpadnutie dôvodov, pre ktoré boli nariadené, čiže pre rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodujúci stav v čase vydania jeho rozhodnutia.

11. S poukazom na tieto skutočnosti nezostávalo odvolaciemu súdu iné ako uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmeniť a návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

12. Definitívne ohľadne úpravy práv a povinností k mal. Viktórii bude rozhodnuté v konaní vo veci samej.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).